

СТАНДАРТИ ОЕСР І ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У РЕГУЛЮВАННІ ЗДІЙСНЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ

СІЩУК Ліліана Василівна - кандидат юридичних наук, старший дослідник, завідувач Лабораторії корпоративного права імені академіка Володимира Луця Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9722-4347>

УДК 347.72:341.217(4)

DOI: <https://doi.org/10.71404/EP.2026.2-2.46>

Стаття присвячена дослідженню міжнародних підходів до регулювання здійснення корпоративних прав та їх впливу на розвиток корпоративного законодавства України. Метою дослідження є з'ясування особливостей правового регулювання здійснення корпоративних прав відповідно до Принципів корпоративного управління G20/OECD 2023 року та актів Європейського Союзу, а також визначення перспектив удосконалення національного законодавства в умовах європейської інтеграції. Методика дослідження ґрунтується на використанні загальнонаукових і спеціально-юридичних методів, зокрема діалектичного, системно-структурного, формально-юридичного, порівняльно-правового та методу правового аналізу. Їх застосування дало змогу дослідити зміст міжнародних стандартів корпоративного управління, встановити їх взаємозв'язок із правом Європейського Союзу та оцінити ступінь їх імплементації в українське законодавство. У результаті дослідження встановлено, що Принципи корпоративного управління G20/OECD 2023 року формують сучасний механізм корпоративного управління, заснований на забезпеченні прозорості діяльності компанії, рівності акціонерів, захисті інвесторів, належному корпоративному контролі та довгостроковій стійкості юридичних осіб. Визначено, що директиви Європейського Союзу забезпечують нормативну конкретизацію зазначених підходів через механізми реалізації прав акціонерів, цифровізацію діяльності юридичних осіб, розкриття фінансової та нефінансової інформації, а також посилення

відповідальності органів управління. Зроблено висновок про необхідність подальшого вдосконалення механізмів захисту міноритарних учасників, розвитку електронних способів реалізації корпоративних прав, впровадження стандартів ESG-звітності та імплементації підходів до забезпечення корпоративної стійкості відповідно до сучасних міжнародних вимог.

Ключові слова: корпоративні права, корпоративне управління, стандарти ОЕСР, право Європейського Союзу, акціонери, гармонізація законодавства, ESG.

Постановка проблеми

Європейська інтеграція України зумовлює необхідність комплексного реформування національного корпоративного законодавства відповідно до міжнародних стандартів корпоративного управління. Особливого значення у цьому процесі набуває вдосконалення правового регулювання здійснення корпоративних прав учасниками господарських товариств, оскільки саме ефективність механізмів реалізації таких прав визначає рівень захисту інтересів інвесторів, корпоративної прозорості та інвестиційної привабливості держави. У сучасних умовах розвитку корпоративних відносин здійснення корпоративних прав дедалі більше виходить за межі виключно внутрішньодержавного регулювання та формується під впливом міжнародних стандартів корпоративного управління. Особливу роль у цьому процесі відіграють

Принципи корпоративного управління G20/OECD та акти Європейського Союзу, що виступають загально визнаними орієнтирами розвитку корпоративного законодавства більшості європейських держав.

Як зазначає Л. Рогач, процес європеїзації українського корпоративного права передбачає гармонізацію національного законодавства з нормами Європейського Союзу та адаптацію судової практики до нових правових стандартів. Його ключовими напрямками виступають забезпечення прозорості корпоративного управління, захист прав міноритарних акціонерів та спрощення транскордонної діяльності суб'єктів господарювання. Такі підходи формують стабільне та передбачуване правове середовище, необхідне для залучення інвестицій та інтеграції України до європейського економічного простору [1, с. 29].

Додаткової актуальності дослідженню надає офіційне приєднання України у 2026 році до Керівних принципів корпоративного управління ОЕСР, що свідчить про визнання міжнародною спільнотою прогресу України у сфері корпоративного управління та водночас покладає на державу обов'язок забезпечити подальшу імплементацію відповідних стандартів у національне законодавство та корпоративну практику [2]. Адже компанії мають функціонувати за прозорими правилами із чіткою підзвітністю та орієнтацією на ефективність. Підтвердженням цього стали такі дії, зокрема, як прийняття Закону України «Про акціонерні товариства» 2022 р. [3] та оновлення Кодексу корпоративного управління НКЦПФР [4], яким започатковано подальший розвиток приватноправової моделі регулювання корпоративних відносин.

За таких умов дослідження стандартів Організації економічного співробітництва і розвитку та Європейського Союзу у сфері здійснення корпоративних прав є актуальним як з теоретичної, так і з практичної точки зору, оскільки дозволяє визначити основні напрями подальшої модернізації корпоративного законодавства України відповідно до сучасних міжнародних вимог.

Стан дослідження проблематики

Питання здійснення корпоративних прав та впровадження міжнародних стандартів корпоративного управління неодноразово ставали предметом дослідження вітчизняних науковців. Окремі аспекти гармонізації корпоративного законодавства України з правом Європейського Союзу та окреслення впливу Принципів корпоративного управління ОЕСР на вітчизняне законодавство і практику досліджували Л. Рогач, О. Беянович, І. Спасибо-Фатєєва, О. Вінник та інші вчені. Зокрема, О. Щокіна проаналізувала правову природу Принципів корпоративного управління ОЕСР та їх місце у системі інструментів «м'якого права». О. Ковалишин розглянув значення Принципів корпоративного управління ОЕСР для розвитку корпоративного законодавства України та практики корпоративного управління.

Водночас, незважаючи на значну кількість наукових праць, питання комплексного впливу оновлених Принципів корпоративного управління G20/OECD 2023 року та сучасних стандартів Європейського Союзу на здійснення корпоративних прав в Україні залишаються недостатньо дослідженими. Особливої уваги потребує аналіз взаємозв'язку між директивами Європейського Союзу у сфері корпоративного права та механізмами реалізації корпоративних прав учасників юридичних осіб у національному законодавстві.

Метою дослідження є аналіз стандартів Організації економічного співробітництва і розвитку та Європейського Союзу у сфері регулювання здійснення корпоративних прав, визначення їх впливу на формування сучасної моделі корпоративного управління, а також аналіз перспектив імплементації відповідних міжнародних стандартів у корпоративне законодавство України. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити *такі завдання*, як дослідити значення Принципів корпоративного управління G20/OECD 2023 року, проаналізувати основні директиви Європейського Союзу у сфері корпоративного права та корпоративного управління, визначити стандарти

здійснення корпоративних прав, закріплені у документах ЄС та ОЕСР, дослідити вплив міжнародних стандартів на розвиток корпоративного законодавства України та сформулювати пропозиції щодо подальшої гармонізації національного законодавства із міжнародними стандартами.

Виклад основного матеріалу

Сучасний розвиток корпоративних відносин характеризується поступовою уніфікацією підходів до регулювання діяльності юридичних осіб та здійснення корпоративних прав. Важливу роль у цьому процесі відіграють міжнародні стандарти корпоративного управління, які формують загальні орієнтири для розвитку національного законодавства та корпоративної практики. Серед таких стандартів особливе місце посідають Принципи корпоративного управління G20/OECD 2023 року, що визнаються провідним міжнародним орієнтиром у сфері корпоративного управління.

Принципи корпоративного управління ОЕСР були вперше прийняті у 1999 році та стали основою для формування сучасних підходів до регулювання корпоративних відносин у багатьох державах світу. У 2004 р. документ було ухвалено у другій редакції, а останній його перегляд відбувся у 2014 – 2015 рр. за участі держав G 20. Новий документ був прийнятий Радою ОЕСР у липні 2015 р. та ухвалений на саміті G 20 у листопаді того ж року під назвою «Принципи корпоративного управління G 20/ОЕСР». Як зазначає О. Щокіна, зазначений документ належить до інструментів «м'якого права» (soft law), оскільки не встановлює юридично обов'язкових норм поведінки, проте справляє значний вплив на розвиток національного корпоративного законодавства та практики корпоративного управління [5, с. 6]. Незважаючи на рекомендаційний характер, Принципи ОЕСР набули статусу загальновизнаного міжнародного стандарту належного корпоративного управління. Принципи корпоративного управління ОЕСР стали рушійною силою зародження корпоративної культури компаній як на рівні законодавства значної кількості країн світу, так й на рівні ло-

кальних актів кожної компанії, що прагне до прозорості та ефективності управління незалежно від території своєї діяльності та вимог законодавчих актів, що регулюють її діяльність [6, с. 192].

Принципи корпоративного управління ОЕСР від 2015 року включають п'ять базових стандартів, а саме: система корпоративного управління повинна захищати права акціонерів, забезпечувати однакове справедливе ставлення до акціонерів, включаючи дрібних та іноземних акціонерів, визнавати права зацікавлених осіб і заохочувати активне співробітництво між товариством та зацікавленими особами в створенні добробуту, робочих місць і забезпеченні стабільності фінансово успішних товариств, забезпечувати своєчасне й точне розкриття інформації з усіх найважливіших питань, що стосуються товариства, забезпечувати стратегічне керівництво товариством, ефективний нагляд за діяльністю правління, а також відповідальність ради перед товариством та акціонерами [6, с. 192]. Вказані засади закладені в основу оновленого вітчизняного акціонерного законодавства України, що вже було висвітлено під час наукових досліджень.

Водночас важливим етапом розвитку цього документа стало прийняття оновленої редакції Принципів G20/OECD у 2023 році [7]. Перегляд був обумовлений необхідністю адаптації корпоративного управління до сучасних викликів, пов'язаних із глобалізацією ринків капіталу, цифровізацією економіки, посиленням ролі інституційних інвесторів, поширенням стандартів сталого розвитку та необхідністю підвищення стійкості корпорацій до економічних і соціальних ризиків. На відміну від попередніх редакцій, Принципи G20/OECD 2023 року спрямовані не лише на захист прав акціонерів та забезпечення ефективності корпоративного управління, але й на формування довгострокової стійкості компаній. У зв'язку з цим корпоративне управління розглядається як інструмент забезпечення економічної ефективності, фінансової стабільності, сталого розвитку та належного управління ризиками.

Структурно Принципи G20/OECD 2023 року складаються із шести взаємопов'язаних розділів, таких як: забезпечення ефективної основи корпоративного управління, права та рівне ставлення до акціонерів, інституційні інвестори, фондові ринки та інші посередники, розкриття інформації та прозорість, обов'язки ради директорів, стійкість та життєздатність корпорацій [7, с. 5]. Саме така структура відображає сучасне розуміння корпоративного управління як комплексної системи взаємодії акціонерів, органів управління, інвесторів та інших учасників корпоративних відносин. Перший розділ Принципів присвячений формуванню ефективної системи корпоративного управління. Особливий акцент робиться на необхідності створення зрозумілих і передбачуваних механізмів реалізації корпоративних прав, які дозволяють інвесторам ефективно здійснювати контроль за діяльністю корпорацій. Водночас для здійснення корпоративних прав важливе значення має другий та четвертий розділ Принципів, що присвячені правам акціонерів та забезпеченню рівного ставлення до них.

Відповідно до стандартів ОЕСР акціонери повинні мати гарантовану можливість реалізовувати основні корпоративні права, зокрема право на участь в управлінні товариством, право голосу, право на отримання інформації про діяльність компанії, право на участь у розподілі прибутку та право на захист від неправомірних дій органів управління або контролюючих акціонерів. Особливу увагу Принципи приділяють забезпеченню участі акціонерів у прийнятті ключових рішень, до яких належать внесення змін до установчих документів товариства, випуск додаткових акцій, реорганізація або ліквідація компанії, укладення значних правочинів та інші дії, що можуть впливати на обсяг прав учасників юридичної особи. При цьому ОЕСР підтримує використання електронного голосування, дистанційної участі у загальних зборах та інших цифрових механізмів реалізації корпоративних прав. Принципи окреме місце відводять й захисту міноритарних акціонерів та забезпеченню рівного ставлення до

всіх власників корпоративних прав як одному із фундаментальних принципів корпоративного управління. У зв'язку з цим державам рекомендується запроваджувати ефективні механізми захисту від зловживань з боку контролюючих акціонерів, пов'язаних осіб та органів управління юридичних осіб [7, с. 14 – 22].

ОЕСР також виходить із того, що ефективна реалізація корпоративних прав неможлива без доступу акціонерів до повної, достовірної та своєчасної інформації про діяльність компанії. Саме тому компанії повинні розкривати інформацію не лише про фінансові результати діяльності, але й про структуру власності, систему корпоративного управління, політику винагород керівництва, ризики діяльності та інші суттєві аспекти функціонування корпорації. Особливістю редакції 2023 року стало суттєве розширення вимог щодо розкриття інформації про ризики сталого розвитку. Йдеться насамперед про екологічні, соціальні та управлінські фактори (ESG), які дедалі частіше враховуються інвесторами під час прийняття рішень щодо інвестування та здійснення корпоративних прав [7, с. 27 – 34].

Найбільшою новелою Принципів G20/OECD 2023 року стало включення окремого розділу «Стійкість та життєздатність компаній» [7, с. 44]. У межах цього підходу корпоративне управління розглядається як інструмент забезпечення довгострокової економічної стійкості компанії. Вперше на рівні міжнародних стандартів корпоративного управління значна увага приділяється питанням зміни клімату, екологічних ризиків, цифрової безпеки, кіберризиків, прав людини та інших факторів сталого розвитку. За таких умов здійснення корпоративних прав вже не обмежується участю акціонерів у прийнятті управлінських рішень, а стає важливим інструментом забезпечення належного управління ризиками, формування довгострокової корпоративної стратегії та підтримання стабільності діяльності компанії.

Таким чином, Принципи корпоративного управління G20/OECD 2023 року формують сучасний міжнародний стандарт

здійснення корпоративних прав, який ґрунтується на принципах рівності акціонерів, прозорості діяльності компаній, ефективного корпоративного контролю, захисту інвесторів та забезпечення довгострокової стійкості компаній. Їх значення для України визначається не лише міжнародним значенням цього документа, але й необхідністю подальшої гармонізації національного корпоративного законодавства із європейськими та міжнародними стандартами корпоративного управління.

У той же час, на відміну від Принципів корпоративного управління G20/OECD, що належать до інструментів «м'якого права», директиви Європейського Союзу мають нормативний характер та визначають обов'язкові орієнтири для держав-членів щодо регулювання корпоративних відносин. Саме через систему директив ЄС відбувається практична реалізація більшості міжнародних стандартів корпоративного управління, включаючи стандарти здійснення корпоративних прав.

Базовим нормативним актом у сфері корпоративного права Європейського Союзу виступає Директива (ЄС) 2017/1132 щодо деяких аспектів корпоративного права. Зазначений акт фактично кодифікував значну кількість попередніх директив та сформував єдину систему регулювання основних механізмів у межах Європейського Союзу. Особливе значення для здійснення корпоративних прав мають положення Директиви 2017/1132 щодо відкритості інформації та забезпечення доступу до відомостей про юридичні особи. Директива встановлює обов'язок держав забезпечити функціонування відкритих реєстрів компаній, у яких містяться відомості про створення юридичних осіб, склад органів управління, зміни установчих документів, реорганізацію та ліквідацію компаній. У такий спосіб забезпечується один із фундаментальних принципів корпоративного управління, а саме принцип прозорості діяльності юридичних осіб. Для здійснення корпоративних прав відкритість інформації має ключове значення, оскільки саме доступ до достовірної інформації дозволяє учасникам юридичної особи реалізувати

право на участь в управлінні товариством, здійснювати контроль за діяльністю його органів та оцінювати ефективність прийнятих управлінських рішень. Окрему увагу приділено цифровізації, так як Директива передбачає можливість використання електронних засобів для створення компаній, подання документів та взаємодії з державними реєстрами. Такі механізми сприяють спрощенню реалізації корпоративних прав та зменшенню адміністративних бар'єрів для учасників корпоративних відносин [8]. Таким чином, Директива (ЄС) 2017/1132 закладає фундаментальні стандарти прозорості, публічності, цифровізації та правової визначеності корпоративних відносин. Саме на цій основі будуються спеціальні механізми реалізації корпоративних прав, передбачені іншими актами права Європейського Союзу, зокрема Директивами 2007/36/ЄС та 2017/828.

Так, одним із найбільш важливих актів Європейського Союзу у сфері здійснення корпоративних прав є Директива 2007/36/ЄС про здійснення окремих прав акціонерів у лістингових компаніях, так як цей документ заклав сучасні європейські стандарти участі акціонерів у корпоративному управлінні. Директива виходить із необхідності забезпечення реальної, а не формальної можливості участі акціонерів у загальних зборах та прийнятті рішень. Відповідно до положень Директиви акціонери повинні мати можливість своєчасно отримувати повідомлення про проведення загальних зборів, ознайомлюватися з матеріалами до порядку денного, ставити питання органам управління товариства, вносити пропозиції щодо порядку денного та реалізовувати право голосу без неогрунтованих обмежень. Особливо важливим є закріплення на рівні Європейського Союзу права дистанційної участі акціонерів у загальних зборах та можливості електронного голосування [9]. Враховуючи сучасні тенденції цифровізації корпоративного управління, зазначені механізми сприяють розширенню можливостей здійснення корпоративних прав та підвищенню рівня залученості акціонерів до управління компаніями.

Подальший розвиток європейських стандартів корпоративного управління відбувся після прийняття Директиви (ЄС) 2017/828 щодо заохочення довгострокової участі акціонерів, що виходить із того, що ефективне корпоративне управління неможливе без активної участі акціонерів у діяльності товариства. З цією метою запроваджуються додаткові механізми взаємодії між компаніями та інвесторами, посилюються вимоги до розкриття інформації інституційними інвесторами та встановлюються додаткові гарантії контролю за діяльністю органів управління. Однією з ключових новел зазначеної Директиви стало закріплення права акціонерів брати участь у формуванні політики винагород керівництва компанії. Європейський законодавець виходить із необхідності мінімізації ризиків конфлікту інтересів та захисту міноритарних акціонерів від можливих зловживань з боку контролюючих учасників або керівництва компанії [10]. Таким чином, Директива 2017/828 суттєво посилала механізми корпоративного контролю та розширила можливості акціонерів щодо здійснення належних їм корпоративних прав.

Окремий напрям розвитку європейських стандартів здійснення корпоративних прав пов'язаний із забезпеченням належного рівня корпоративної прозорості. У цьому контексті важливе значення мають положення Директиви 2013/34/ЄС щодо фінансової звітності компаній. Зазначена Директива встановлює вимоги до підготовки та оприлюднення річної фінансової звітності, консолідованої звітності та звітів про управління. Її основна мета полягає у забезпеченні належного рівня інформування учасників корпоративних відносин про фінансовий стан компанії. Для здійснення корпоративних прав фінансова звітність виступає одним із ключових джерел інформації, що дозволяє акціонерам оцінювати ефективність діяльності товариства, приймати рішення щодо подальшого інвестування та реалізовувати право на корпоративний контроль [11]. Подальший розвиток принципу прозорості відбувся після прийняття Директиви 2014/95/ЄС

щодо розкриття нефінансової інформації. Відповідно до її положень великі компанії зобов'язані оприлюднювати інформацію про екологічні, соціальні та управлінські аспекти своєї діяльності [12]. У сучасних умовах корпоративні права дедалі більше пов'язуються не лише з фінансовими показниками діяльності компанії, але й із питаннями сталого розвитку. Саме тому акціонери повинні отримувати інформацію про ризики, пов'язані зі зміною клімату, дотриманням прав людини, антикорупційною політикою та іншими нефінансовими аспектами діяльності корпорації.

Новітнім етапом розвитку європейських стандартів корпоративного управління стало прийняття Директиви (ЄС) 2024/1760 про належну перевірку компаній у сфері сталого розвитку, відповідно до якої компанії повинні не лише забезпечувати прибутковість своєї діяльності, але й здійснювати належне управління ризиками, пов'язаними з правами людини та впливом на навколишнє природне середовище [13]. У межах цієї концепції відбувається розширення традиційного розуміння корпоративних прав, адже сучасна модель корпоративного управління передбачає врахування інтересів ширшого кола учасників корпоративних відносин, включаючи працівників, кредиторів, споживачів та місцеві громади.

Важливою особливістю європейського підходу є взаємозв'язок між Принципами корпоративного управління G20/OECD та директивами Європейського Союзу. Більшість сучасних європейських стандартів корпоративного управління фактично базується на фундаментальних підходах, закладених у Принципах ОЕСР. На це звертає увагу О. Беяневич, зазначаючи, що саме Принципи G20/OECD сьогодні виступають найбільш авторитетним джерелом гармонізації корпоративного законодавства різних держав та орієнтиром належного корпоративного управління [14, с. 78]. Так, розробники Кодексу корпоративного управління «надихалися», як це зазначено в його тексті, Принципами корпоративного управління G20/ ОЕСР, що відображають досвід широкого кола юрисдикцій з різними пра-

вовими системами та на різних етапах розвитку, не маючи при цьому обов'язкового характеру для жодної них [14, с. 78].

Вплив стандартів Європейського Союзу та ОЕСР простежується в українському законодавстві. Як зазначає О. Ковалишин, Принципи корпоративного управління НКЦПФР були сформовані під безпосереднім впливом Принципів ОЕСР, а їх положення знайшли відображення у Законі України «Про акціонерні товариства» [15, с. 64]. Так, сучасна редакція Закону України «Про акціонерні товариства» значною мірою відтворює європейські підходи щодо реалізації права акціонерів на участь у загальних зборах, отримання інформації про діяльність товариства, захисту міноритарних акціонерів, контролю за правочинами із заінтересованістю та функціонування системи корпоративного управління загалом. Кодекс корпоративного управління НКЦПФР також відображає схожі тенденції змін та впливу на діяльність юридичних осіб в Україні. Таким чином, імплементація зазначених стандартів у національне законодавство України є одним із ключових напрямів подальшої європеїзації корпоративного права та формування сучасної моделі корпоративного управління.

Висновки

Проведене дослідження дозволяє дійти висновку, що сучасні стандарти Організації економічного співробітництва і розвитку та Європейського Союзу формують комплексний механізм регулювання здійснення корпоративних прав, що ґрунтується на принципах прозорості діяльності юридичних осіб, рівності учасників корпоративних відносин, належного розкриття інформації, ефективного корпоративного контролю та довгострокової стійкості компаній. Принципи корпоративного управління G20/OECD 2023 року визначають загальні міжнародні орієнтири належного корпоративного управління, тоді як директиви Європейського Союзу забезпечують їх нормативну конкретизацію через механізми реалізації прав акціонерів, цифровізації діяльності юридичної особи, розкриття фінансової та нефінансової інформації, а

також посилення контролю за діяльністю органів управління юридичних осіб. Встановлено, що значна частина зазначених стандартів уже знайшла відображення у Законі України «Про акціонерні товариства», Кодексі корпоративного управління НКЦПФР та інших актах корпоративного законодавства, що свідчить про поступове наближення України до європейської моделі корпоративного управління.

Водночас подальша гармонізація національного законодавства із міжнародними стандартами повинна бути спрямована на вдосконалення механізмів захисту міноритарних учасників, розширення можливостей електронного здійснення корпоративних прав, а також на законодавче закріплення сучасних підходів до розкриття нефінансової інформації та управління ESG-ризиками. Перспективним напрямом розвитку корпоративного законодавства України також є імплементація окремих положень Директиви (ЄС) 2024/1760 щодо належної корпоративної перевірки у сфері сталого розвитку, посилення вимог до діяльності органів управління компаній у сфері управління ризиками та впровадження механізмів забезпечення корпоративної стійкості. Такий підхід сприятиме не лише подальшій європеїзації корпоративного права України, але й формуванню сучасної системи здійснення корпоративних прав, орієнтованої на забезпечення балансу інтересів учасників корпорації, інвесторів та інших заінтересованих осіб.

Література

1. Рогач Л. Європейські орієнтири у гармонізації корпоративного права України: виклики для бізнесу, прогалини регулювання та судова практика як інструмент правової адаптації. Європеїзація українського корпоративного права: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 30 травня 2025 р. / упор.: Л. Рогач, О. Баранець, І. Кондратова, О. Васьковський, Т. Малашенкова, Н. Пляс, О. Лукомська, Т. Довгопол. Київ : Компанія ВАІТЕ, 2025. 128 с. С. 29 – 40.

2. Україна приєдналася до Керівних принципів корпоративного управління

ОЕСР. Прес-служба Апарату Верховної Ради України від 14. 04. 2026 р. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/272219.html

3. Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022 № 2465-IX. Відомості Верховної Ради України. 2023. № 18-19. Ст. 81. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#top>

4. Кодекс корпоративного управління: ключові вимоги і рекомендації: Затверджено Рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 12 березня 2020 № 118. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/kodeks-korporatyvnoho-upravlinnia-kliuchovi-vymohy-i-rekomendatsii/>

5. Щокіна О. О. «М'яке право» у системі регулювання корпоративних відносин. Теорія і практика правознавства. Вип. 2 (14). 2018. С. 1 – 13. Doi: 10.21564/2225-6555.2018.14.149374

6. Сіщук Л. В. Вплив принципів корпоративного управління ОЕСР на діяльність акціонерних товариств в Україні. Форум права. № 82(2). 2025. С. 190 – 201. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.15560611>

7. G20/OECD Principles of Corporate Governance 2023. URL: https://www.oecd.org/en/publications/g20-oecd-principles-of-corporate-governance-2023_ed750b30-en.html

8. Директива Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2017/1132 від 14 червня 2017 року щодо деяких аспектів корпоративного права (кодифікація). ОВ L 169 30. 06. 2017, с. 46. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_014-17#Text

9. Directive 2007/36/EC of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 on the exercise of certain rights of shareholders in listed companies. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=celex%3A32007L0036>

10. Directive (EU) 2017/828 of the European Parliament and of the Council of 17 May 2017 amending Directive 2007/36/EC as regards the encouragement of long-term shareholder engagement. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2017/828/oj/eng>

11. Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj/eng>

12. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2014/95/oj/eng>

13. Directive (EU) 2024/1760 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 on corporate sustainability due diligence and amending Directive (EU) 2019/1937 and Regulation (EU) 2023/2859. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>

14. Беяневич О. Європейські стандарти корпоративного управління: адаптація українського законодавства. Європеїзація українського корпоративного права: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 30 травня 2025 р. / упор.: Л. Рогач, О. Баранець, І. Кондратова, О. Васьковський, Т. Малашенкова, Н. Пляс, О. Лукомська, Т. Довгопол. Київ : Компанія ВАІТЕ, 2025. 128 с. С. 77 – 82.

15. Ковалишин О. Р. Значення принципів корпоративного управління ОЕСР у корпоративному праві України. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2020. Серія Право. Випуск 60. С. 63 – 67. DOI <https://doi.org/10.32782/2307-3322/2020.60.13>

Sishchuk Liliana

**OECD AND EUROPEAN UNION
STANDARDS IN THE REGULATION OF
THE EXERCISE OF CORPORATE RIGHTS**

The article is devoted to the study of international approaches to the regulation of the exercise of corporate rights and their impact on the development of Ukrainian

corporate legislation. The purpose of the study is to identify the peculiarities of regulating the exercise of corporate rights in accordance with the G20/OECD Principles of Corporate Governance 2023 and European Union legal acts, as well as to determine the prospects for improving national legislation in the context of European integration. The research methodology is based on the application of general scientific and special legal methods, including the dialectical, systemic-structural, formal legal, comparative legal methods, and the method of legal analysis. The use of these methods made it possible to examine the content of international corporate governance standards, establish their relationship with European Union law, and assess the degree of their implementation in Ukrainian legislation. The study found that the G20/OECD Principles of Corporate Governance 2023 establish a modern model of corporate governance based on corporate transparency,

equitable treatment of shareholders, investor protection, effective corporate control, and the long-term resilience of legal entities. It has been determined that European Union directives provide normative specification of these approaches through mechanisms for the exercise of shareholders' rights, digitalisation of corporate procedures, disclosure of financial and non-financial information, and strengthening the responsibility of corporate management bodies. The study concludes that further improvement of Ukrainian legislation should focus on enhancing the protection of minority shareholders, expanding electronic mechanisms for exercising corporate rights, developing ESG reporting standards, and implementing approaches aimed at ensuring corporate sustainability in line with contemporary international requirements.

Keywords: corporate rights, corporate governance, OECD standards, European Union law, shareholders, harmonisation of legislation, ESG.